

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Innocentii Divinâ Providentiâ Papæ XI. Decretum contra Propositiones 65.
scandalosas & in praxi perniciosas. Feriâ V., die 2. Martii 1679.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

Proposit. damnata ab Inn. XI.
 esse damnandas & prohibendas, sicut eas damnat ac
 prohibet. Ita ut quicumque illas, &c. uti in prio-
 re Decreto.

Insuper districtè in virtute sanctæ obedientiæ, &c.
 uti in priore etiam Decreto.

18 *INNOCENTII Divinâ Providentiâ Papa
 XI. Decretum contra Propositiones 65. scan-
 dalosas & in praxi perniciosas. Feriâ V.,
 die 2. Martii 1679.*

Sanctissimus D. N. Innocentius Papa XI. prædi-
 ctus, ovium sibi à Deo creditarum salutis sedulo
 incumbens, & salubre opus in segregandis noxiis
 doctrinarum pascuis ab innoxiiis à fel. record. Ale-
 xandro VII. Prædecessore suo inchoatum prosequi
 volens, plurimas Propositiones, partim ex diversis
 vel libris vel thesibus, seu scriptis excerptas, & par-
 tim noviter adinventas, Theologorum plurimum
 examini, & deinde Eminentissimis & Reverendissi-
 mis Dominis Cardinalibus contra hæreticam pra-
 vitatem Generalibus Inquisitoribus subjecit. Quibus
 Propositionibus sedulo & accuratè sæpius discussis,
 eorundem Eminentissimorum Cardinalium &
 Theologorum votis per Sanctitatem suam auditis:
 Idem Sanctissimus D. N. re postea maturè considera-
 tâ statuit & decrevit pro nunc sequentes Propositio-
 nes, & unamquamque ipsarum, sicut jacent, ut mini-
 mum tanquam scandalosas & in praxi perniciosas,
 esse damnandas & prohibendas, sicuti eas damnat &
 prohibet. Non intendens tamen Sanctitas Sua per
 hoc Decretum alias Propositiones in ipso non ex-
 pressas, & Sanctitati Sux quomodolibet, & ex qua-
 cumque parte exhibitas vel exhibendas, ullatenus
 approbare.

L. Non

1. Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relictâ tutiore, nisi id veter lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi, hinc sententiâ probabili tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis aut Episcopalis.

2. Probabiliter existimo Judicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem.

3. Generatim dum probabilitate, sive intrinsecâ sive extrinsecâ quantumvis tenui, modò à probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus.

4. Ab infidelitate excusabitur Infidelis non credens ductus opinione minus probabili.

5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audemus.

6. Probabile est, ne singulis quidem rigorosè quinquenniis per se obligare præceptum charitatis erga Deum.

7. Tunc solùm obligat, quando tenemur justificari, & non habemus aliam viam, quâ justificari possumus.

8. Comedere, & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem non est peccatum, modò non obsit valetudini, quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui.

9. Opus Conjugii ob solam voluptatem exercitum omni penitus caret culpâ ac defectu veniali.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno & formali.

11. Præcepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos.

12. Vix in Sæcularibus invenies, etiam in Regibus, superfluum statui: Et ita vix aliquis tenetur ad

elemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui.

13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicujus tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere & desiderare, non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hæreditas.

15. Licitum est filio gaudere de parricidio Parentis à se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias inde ex hæreditate consecutas.

16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se.

17. Satis est actum fidei semel in vita elicere.

18. Si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenuè confiteri, ut Deo & fidei gloriosum consulo, tacere, ut peccaminosum per se non damno.

19. Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationem ad assensum impellentium.

20. Hinc potest quis prudenter repudiare assensum, quem habebat supernaturalem.

21. Assensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis; imò cum formidine, quâ quis formidet, ne non sit locutus Deus.

22. Non nisi fides unius Dei necessaria videtur necessitate medii, non autem explicita Remuneratoris.

23. Fides latè dicta ex testimonio Creaturarum similive motivo ad justificationem sufficit.

24. Vocare Deum in testem mendacii levis non est

est tanta irreverentia ; propter quam velit aut possit damnare hominem.

25. Cum causa licitum est jurare sine animo jurandi, sive res sit levis sive gravis.

26. Si quis, vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propria sponte, sive recreationis causa, sive quocumque alio sine juret, se non fecisse aliquid, quod revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, revera non mentitur, nec est perjurus.

27. Causa justa utendi his amphibologiis est, quoties id necessarium aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censeatur tunc expediens & studiosa.

28. Qui mediante commendatione vel munere ad magistratum vel officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare juramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum.

29. Urgens metus gravis est causa justa, Sacramentorum administrationem simulandi.

30. Fas est viro honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequit ; idem quòque dicendum, si quis impingat alapam vel fuste percutiat, & post impactam alapam vel ictum fustis fugiat.

31. Regulariter occidere possum furem pro conservatione unius aurei.

32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quæ actu possidemus, sed etiam ad quæ jus inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus.

33. Li-

33. Licitum est tam hæredi, quàm legatario contra injustè impedièntem, ne vel hæreditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut & jus habenti in cathedram vel præbendam contra eorum possessionem injustè impedièntem.

34. Licet procurare abortum ante animationem fœtis, ne puella deprehensa grævda, occidatur aut infametur.

35. Videtur probabile omnem fœtum, quamdiu in utero est, carere animâ rationali, & tunc primum incipere eandem habere, cum paritur, ac consequenter dicendum erit in nullo abortu homicidium committi.

36. Permissum est furari, non solùm in extrema necessitate, sed etiam in gravi.

37. Famuli & famulæ domesticæ possunt occultè heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario, quod recipiunt.

38. Non tenetur quis sub pœna peccati mortalis restituere, quod ablatum est per pauca furta, quantumcumque sit magna summa totalis.

39. Qui alium movet aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem istius damni illati.

40. Contractus Mohatra licitus est, etiam respectu ejusdem personæ, & cum contractu retrovenditionis præviè inito, cum intentione lucri.

41. Cum numerata pecunia pretiosior sit numeranda, & nullus sit, qui non majoris faciat pecuniam præsentem quàm futuram, potest creditor aliquid ultra sortem à mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari.

42. Usura non est, dum ultra sortem aliquid exigitur, tanquam ex benevolentia & gratitudine debi-

debitum, sed solùm, si exigatur tanquam ex justitia debitum.

43. Quidni non nisi veniale sit detrahentis auctoritatem magnam, sibi noxiam, falso crimine elidere?

44. Probabile est non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam justitiam, & honorem defendat: Et si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in Theologia.

45. Dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed dumtaxat tanquam motivum conferendi vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solùm gratuita compensatio pro spirituali, aut è contrà:

46. Et id quòque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale; imò etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud pluris æstimeretur, quàm res spiritualis.

47. Cùm duxit Concilium Tridentinum eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui, nisi quos digniores & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, Concilium, vel primò videtur per hoc, *digniores*, non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo; vel secundò, locutione minùs propriâ ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus.

48. Tam clarum videtur, fornicationem secundùm se nullam involvere malitiam, & solùm esse malam, quia interdicta, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.

49. Mollities jure naturæ prohibita non est: Unde si Deus eam non interdixisset, sæpe esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.

50. Copula cum conjugata, consentiente marito, non est adulterium; adeoque sufficit in Confessione dicere, se esse fornicatum.

51. Famulus, qui submissis humeris scienter adjuvat herum suum ascendere per fenestras ad stuprandum virginem, & multoties eidem subservit deferendo scalam, aperiendo januam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta, ne à Domino malè tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur.

52. Præceptum servandi festa non obligat sub mortali, seposito scandalo, si absit contemptus.

53. Satisfacit præcepto Ecclesiæ de audiendo Sacerdote, qui duas ejus partes, imò quatuor, simul à diversis celebrantibus audit.

54. Qui non potest recitare Matutinum & Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur, quia major pars trahit ad se minorem.

55. Præcepto Communionis annuæ satisficit per sacrilegam corporis Domini manducationem.

56. Frequens Confessio & Communio, etiam in his, qui gentiliter vivunt, est nota prædestinationis.

57. Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modò honestam.

58. Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem.

59. Licet sacramentaliter absolvere dimidiatè tantùm confessos, ratione magni concursus pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicujus festivitatis aut Indulgentiæ.

60. Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda
nec

nec differenda absolutio; dummodo ore proferat se dolere & proponere emendationem.

61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest & non vult omittere, quinimo directè & ex proposito quærit, aut ei se ingerit.

62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi occurrit.

63. Licitum est quærere directè occasionem proximam peccandi pro bono spirituali vel temporali, nostro vel proximi.

64. Absolutionis capax est homo, quantumvis labore ignorantia Mysteriorum Fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat Mysterium Sanctissimæ Trinitatis & Incarnationis Domini Nostri JESU CHRISTI.

65. Sufficit illa Mysteria semel credidisse.

Quicumque autem cujusvis conditionis, status & dignitatis, illas vel illarum aliquam, conjunctim vel divisim, defenderit, vel ediderit, vel de eis disputativè, publicè aut privatim tractaverit vel prædicaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem latæ sententiæ, à qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio quacumque etiam dignitate fulgente, nisi pro tempore existente Romano Pontifice absolvi.

Insuper districtè in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub interminatione Divini Judicii prohibet omnibus Christi fidelibus, cujuscumque conditionis, dignitatis & status, etiam speciali & specialissimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum ad praxim deducant.

Tandem, ut ab injuriosis contentionibus Doctores,

ctores, seu Scholastici, aut alii quicumque imposteros se abstineant, & ut paci & charitati consulatur, idem Sanctissimus in virtute Sanctæ Obedientiæ eis præcipit, ut tam in libris imprimendis, ac manuscriptis, quàm in thesibus, disputationibus ac prædicationibus caveant ab omni censura & nota, nec non à quibuscumque conviciis contra eas Propositiones, quæ adhuc inter Catholicos hinc inde controvertuntur, donec à S. Sede recognitæ super iisdem Propositionibus iudicium proferatur.

89 *ALEXANDRI Divinâ Providentiâ Papa VIII. Decretum contra duas Propositiones. Feriâ V. die 24. Augusti 1690.*

SANCTISSIMUS D. N. ALEXANDER Papa VIII. non sine magno animi sui mœrore audivit duas Theses seu Propositiones, unam denuo, & in majorem Fidelium perniciem suscitari, alteram de novo erumpere, & cum sui Pastoralis Officii munus sit, Oves sibi creditas à noxis pascuis avertere, & ad salutaria semper dirigere, dictarum Thesium sive Propositionum examen pluribus in Sacra Theologia Magistris, & deinde Eminentissimis & Reverendissimis DD. Cardinalibus Inquisitoribus sedulo commisit, qui pluries re maturè discussâ infrascriptis Thesibus seu Propositionibus super unaquaque ipsarum sua suffragia Sanctitati Suæ sigillatim exposuerunt.

I. Bonitas objectiva consistit in convenientia objecti cum natura rationali; Formalis verò in conformitate actûs cum Regula morum: Ad hoc sufficit, ut actus moralis tendat in finem ultimum interpretativè: HUNC HOMO NON TENETUR

AMARE,